

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GENOM EN GÅVA TILL

Blomsterfonden

för hem och vård åt gamla hedras minnet av en avliden på ett vackert och värdigt sätt. Exp. Hamngatan 10, Stockholm. Tel. namnanrop »Blomsterfonden». Postgiro 2530.

Vad har hänt?

REGERINGSSKIFTE PÅGÅR. Ministären Hansson har avgått och hr Pehrsson i Bramstorp fått konungens uppdrag att undersöka möjligheterna för bildande av en samlingsregering. Högern och Folkpartiet ha från Bondeförbundsledaren fått mottaga skriftlig förfrågan om sin villighet till samverkan om Bondeförbundets grunduppfattning. Riksdagshögern har svarat ja, Folkpartiet lutar mera åt en centerregering.

RIKSDAGENS SLUTSPURT har varit våldsamt med massavverkning av stora och viktiga frågor. Lantarbetstidslagen avgjordes i enlighet med utskottets försiktiga förslag, motionerna om åtgärder mot statsfientlig propaganda avslagos, dyrtidspengerna fälldes, regeringens trafikförslag likaså. Skatteförslaget har fallit i Första Kammaren.

DEN TRAGISKA MANNBYAFFÄREN huvudfigur, fanjunkare Albin Mannby, som på sin tid dömdes för förment spioneri på Bremön, har avlidit vid 72 års ålder efter att nio gånger ha fått sin ansökan om resning i målet avslagen. Han var efter 20 års oavlatligt arbete för att vinna upprättelse, vid sin död sysselsatt med den tionde resningsansökan.

VAN ZEELAND har efter att två gånger ha misslyckats bildat en koalitionsregering i Belgien, bestående av 6 socialister — bl. a. Vandervelde och de Man — 4 katoliker och 3 liberaler. Omfattande sociala reformer bebådas, lönehöjningar, avlönad semester, pensionering, förkortad arbetstid och höjd skoldåder.

SIGRID FRIDMANS KENTAUR har besegrat motståndet och skall nu, enligt Stockholms stadsfullmäktiges med stor majoritet fattade beslut, uppsättas på Observatoriekullen. Där den såsom »en meningsfull skrift i rymden, vill tvinga människorna att se uppåt».

Veckovakten

Tidevarvets semester infaller under midsommarveckan, då intet nummer av tidningen utkommer. Expeditionen hålles stängd fr. o. m. måndagen den 22 t. o. m. lördagen den 27 juni.

N:o 25 av Tidevarvet utkommer i vanlig ordning lördagen den 4 juli.

1925—1936

Sveriges riksdag har alltså beslutat en betydande upprustning. Om nödvändigheten att på detta sätt »ta konsekvenserna av läget i världen» var praktiskt taget hela riksdagen ense. Att regeringen måste gå för en så pass liten skillnad som den mellan regeringspropositionens 135 miljoner och försvarsutskottets 148 miljoner, kan den som är obekant med förhandlingarna bakom kulisserna inte förstå. Lika litet är den roll dyrtidspengerna spelade i försvarsdebatten förklarlig ur sakliga skäl.

Försvarsministern torde ha lagt fram den gängse och för den breda väljarkåren avsedda förklaringen på upprustningen då han enl. T. T.-referatet sade att:

»Vid internationella krigsförvecklingar bör Sveriges försvar ha en sådan styrka att främmande stater finna det med sin fördel förenligt att underlåta att pressa Sverige. Det bör kunna ge nödig respekt åt Sveriges vilja att leva sitt oberoende liv vid sidan av andras ovidkommande (!) krigiska förvecklingar samt att fylla sina förpliktelser till den internationella rättsordningen.»

Andras krigiska förvecklingar ha sålunda blivit oss ovidkommande, därmed är hela folkförbundspolitiken avförd från programmet. Vi återgå till vår gamla uppfattning om krigsberedskapen som neutralitetsskydd, som ett vilande hot, avsett att skrämna andra folk från att falla

för frestelsen att pressa oss in i ett krig. Denna sats behöver nu inte längre bevisas, den har så småningom genom skickligt skött propagandakommit att framstå såsom oemotsäglig, den ingår utan vidare i gemene mans föreställningar och argumentförråd. Strax efter världskriget hörde man lika ofta sägas, att det var vår relativa militära betydelselöshet som gjorde att ingendera parten fann det angeläget att tvinga oss att bli allierad, det var bättre att låta oss tjäna och förtjäna som mellanhänder för vissa viktiga förnödenheter. Men numera vet man absolut tveklöst att vår armé skyddade vår fred i förra kriget och kan anförtros uppgiften att skydda den i ett kommande. Man betänker inte att om liv och död för en stormakt skulle hänga på att få en flygbas i Sverige, så skulle den inte se på de kostnader, det skulle föra med sig att rasera vårt motstånd. Allt beror på omständigheternas tryck i en viss situation som riksdagen inte kan förutse i sin avvägning av miljonerna.

Vi skola alltså betala 148 miljoner om året för att få leva i skyddet av en behaglig hypotes, som inte på något sätt är bevisad, hur mycket än Per Albin Hansson talar om trygghet och det ledande försvarsorganet om en »befriande insats».

(Forts. å sid. 3.)

Vad skall N. F. göra?

Nationernas Förbund är kallat till extra sammanträde den 30 juni. På dagordningen står konflikten mellan Abessinien och Italien, Locarnofördraget samt vissa emigrations- och slaverifrågor.

Församlingen tager för första gången sitt nya jättepalats i besittning, men aldrig tillförene har N. F:s framtid och mål varit så dimhöjlda och svårbedömliga. Kungen av Italien är utropad till kejsare av Abessinien och Italiens segerrika här har besatt nästan hela landet. Negus Negesti, Haile Selassie, lever halvt i skymundan i London och Genève torde knappast önska hans närvaro vid sammanträdet.

Vid sista rådmötet den 11 maj reagerade Italiens representation med demonstrativ avresa från Genève, då rådet inbjöd Negus representant att delta i förhandlingarna. Rådet ajournerades utan vidare beslut först till den 16 juni och sedan ytterligare till den 26 i samma månad, efter det förbunds-presidenten Benes på Argentinas begäran sammankallat hela N. F. till den 30 juni.

Hur skall förfaras med sanktionerna? Det är den första stora frågan. Fortsätta, ja, skarpa dem, yrkade i England den liberala och socialistiska oppositionen. Den engelska konservativa regeringen har tydligen haft delade meningar, men allt efter som tiden gått och allt efter som samförståndet mellan Italien och Tyskland växer, har sanktionisternas beslutsamhet övergått i blek eftertanke.

Engelska finansministern Neville Chamberlain, som tipas som Baldwins snara arvtogare, höll först ett uppeendeväckande tal, där han stämplade sanktioner-

nas fortsättande som något urbotat däraktigt. Regeringschefen tog ett lamt avstånd, men sedan både Canada och Australien synas vilja komma loss ifrån sanktionslandet, har även Mr Eden slagit till reträtt och den engelska regeringens definitiva ställning med förslag om sanktionernas upphävande är kanske, när detta läses, redan klarlagd inför parlamentet.

Vad kommer England vidare att göra i den andra frågan på dagordningen, Tysklands ensidiga uppsägande av Locarnofördraget? Försöka arbeta fram en medelhavspakt i samförstånd med Italien för att därigenom kvarhålla detta land i en anti-tysk front, den gamla Stresafronten — eller göra upp med Tyskland i kolonialfrågan — lämna tillbaka Tanganyika till exempel och så få hjälp av Tyskland mot det fascistiska, romerska imperiets hotande utbredning?

Båda alternativen innesluta starka möjligheter till imperialistiska krig. Tvenne fronter finnas redan. Å ena sidan Tyskland, Japan, Ungern och Bulgarien. Och å den andra Frankrike, Sovjet, Tjeckoslovakiet samt Rumänien. Engelska regeringen vacklar mellan bägge. Italien likaså.

Och hur skall N. F. kunna fylla sin uppgift? Sanktionerna måste otvivelaktigt upphävas. Ty ingen kan väl längre tro att dessa halvhjärtade ekonomiska åtgärder, som ej hindrade Mussolinis seger under det abessinska motståndets dagar, nu skulle få honom att falla till föga. Att nu tillgripa krigiska medel mot Italien, stänga Suezkanalen eller dylikt, är väl totalt uteslutet.

Lord Cecil manar till samling för freden.

Miss Violet Lansbury, förespråkare för den av engelsmannen Lord Cecil igångsatta världssamlingen för freden, har under den gångna veckan besökt Stockholm. Hennes ärende här har varit att intressera organisationer och enskilda för uppslaget. Miss Lansbury är journalist i London och dotter till förra arbetarledaren George Lansbury. Namnet har stark fredsklang. Som bekant avgick George Lansbury i samband med frågan om sanktionerna från sin ledarplats inom Labour Party — med anledning av sin pacifistiska övertygelse.

— Ja, säger Miss Lansbury, jag är min fars dotter och det är inte alltid så lätt. Han är ju den store mannen — ibland ligger mindervärdeskänslorna hotande nära, man skall försöka att värdigt bära upp namnet och man möter sin faders rykte överallt. Men i varje fall delar jag inte helt hans åsikter ifråga om fredens organisation. Min far är ren pacifist. Enligt min uppfattning måste nu fredsvännerna i världen samla sig till en positiv insats, de måste organiseras och göra sig hörda. Kan samlingen ske endast på grundval av något sorts minimiprogram, så må vi då försöka med det. Nu är inte tid att låta några gradskillnader stå hindrande emellan, när det gäller att samla alla krafter.

— Som bekant var det Lord Cecil som

tog initiativet till den stora fredsomröstningen i England förra året. Resultatet av denna blev ju överraskande stort. De värsta optimisterna hade kanske räknat med en 5 miljoner röster. Och så blev det över 11 miljoner, varav en överväldigande procent var för N. F., för Nedrustningskonferensens fortsättande, för ett förbud mot privat vapenfabrikation. Nu, tänkte Lord Cecil, bör den tanke som förmådde samla en så stark opinion bland det engelska folket föras vidare ut i världen. I samarbete med ett antal framstående personligheter i England och Frankrike drog han upp riktlinjerna för världssamlingen för freden.

— Denna gång är det inte fråga om någon ny organisation, fortsätter Miss Lansbury. Vi vill i stället arbeta med de krafter och organisationer som redan finns. På det sättet kan arbetet också bättre anpassas efter varje land, dess uppfattning och traditioner. De närmaste kraven för den omtalade planen är följande:

Fördragets helgd och okränkbarhet bör återställas. Särskilt bör N. F:s pakt och Kelloggspakten åter göras moraliskt bindande.

Inskränkning och begränsning av rustningarna genom internationella överenskommelser. Vinster av krigsindustrin bör förhindras.

Folkförbundet bör stärkas för förhind- (Forts. å sid. 2.)

Lika utbildningsmöjligheter för flickor och gossar.

Radikala föreningen, som är ansluten till Svenska kvinnors vänsterförbund, har på sitt årsmöte gjort följande uttalande med anledning av eklestikminister Engbergs tal vid invigningen av högre allmänna läroverket för flickor i Stockholm, där han sade sig »stå som tvivlare inför varje försök att för våra flickor uppställa samma bildningsmål som för våra gossar».

Radikala föreningen hävdar den uppfattningen att samhället äger skyldighet att alltjämt liksom nu sker, bereda pojkar och flickor samma utbildningsmöjligheter.

I likhet med eklestikministern understryker föreningen nödvändigheten av även en examensfri högre skola, öppen för såväl pojkar som flickor.

Föreningen framhåller att endast om de unga, oberoende av kön, äga fri tillgång till alla utbildningsvägar, kunna kvinnor och män, i enlighet med vars och ens individuella förutsättningar, sida vid sida arbeta på olika poster i det demokratiska samhället.

Mussolini uppges även fordra att N. F:s septemberdom över Italien som angripare skall upphävas, men detta kan väl ej N. F. göra med bibehållen självaktning, ej heller borde något land låta förläda sig att ekonomiskt bistå Italien med Abessinien exploatering och uppbyggnad.

Att N. F:s sanktionsåtgärd misslyckats, bör dock ej tvinga N. F. att bli blott ett forum och en institution för enbart humanitära och socialekonomiska uppgifter. I stället måste N. F. gå över till de reformer som skall göra det bättre rustat för nästa konflikt. Den Ceciliska planen

är en sådan väg. Men även andra vägar, t. ex. N. F:s uppdelande på olika världsdelsförbund och regioner, äro tänkbara.

Wizard Åderbräckstrumpa.

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppbar. — Kostnadsfri rådfrågning. Begär Prospekt.

Lagerons

Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 23 16 00

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.

ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Stockholms stads Poliklinik vid Kornhamnstorg 4

Måndagar, onsdagar, fredagar kl. 9—10 f.m.
**För havandeskapet och
dess sjukdomar.**

För medellösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons FÖRLOSSNINGSSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid.
Tryggt och ogen., värlek.
Tel. 62 78 24.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Elegant. Tel. 20 95 92. Förstklassig.

Alimonda-Institutet

homeopatisk praktik.
Mottagning 11—2. Rådfrågning även per
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsgät. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

142 cm. fel Lakansväv,

extra prima, något noppig, bortsälj. t.
0.88. Ett parti Madapolam i god kvalitet,
75 cm. bred, som i handel kostar 55 o.
60 öre, endast 0.38 met. Blekt Baby-
lakansväv, 87 cm., 0.55, Barnlakansväv, 105
cm., 0.75. Oskarsons Lager, Kungsg. 70,
Stockholm.

Chiropractic.

Ryggsnitt, Ischias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10—1 och efter överensk.

TANDKLINIKEN

Hornsgatan 49

Billig Tandvård

Tel. 40 07 78

Vi skraddarsy Eder kappa med två
provningar för 30 kr.

FORMANS,

Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

ALLT I MODERN SKÖNHETSÅRD

Specialité: Elektrolytbehandling för
vårtor och gen. hårväxt, effektiv be-
handl. för finnar och pormaskar samt
för rynkor och torr hud.

Fullständig Damfrisering

INSTITUT BELLE

Kungsgatan 7, Stockholm Tel.: 112707
Gymn. direktörerna L. Aronson, E. Öster

Den 20 juni 1936.

Regerings- kris.

Efter två dagars debatt den 10 och 11 juni antog riksdagens båda kamrar den lösning av försvarsfrågan, som utskottet föreslagit och som i huvudsak överensstämde med mellanpartiernas förslag. Majoriteten utgjorde i Första Kammaren tjuguröster och i Andra Kammaren endast fyra för de 148 miljonerna till militära ändamål. Statsministern öppnade debatten med att stryka under regeringens anbud att acceptera riksdagsmajoritetens väntade beslut, mot det att regeringens förslag om dyrorrtstillägget i folkpensionerna antogs.

När sedan pensionsfrågan kom före lördagen den 13, avslögs regeringsförslaget med sju röstors majoritet i Första och fyra i Andra Kammaren. Statsministern förklarade då, att regeringen ansåg sig icke ha möjlighet att i fortsättningen bära regeringsansvaret. Detta framhölls också i regeringens avskedsansökan till konungen, som inlämnades på måndag morgon, varpå Hans Majestät efter sedvanliga konferenser med talmän och partiledare, gav hr Pehrsson i Bramstorp i uppdrag att undersöka möjligheterna för en regering på bredast möjliga parlamentariska underlag.

Den fjärde socialdemokratiska regeringen har alltså fallit. Och den föll icke oväntat. Önskligt hade varit om regeringen gått på en mindre uppkonstruerad »ättestupa». Men det kanske alltid kommer att göra sig ändå i valrörelsen.

Bondeförbundets ledare, hr Pehrsson i Bramstorp, blir alltså Per Albin Hanssons efterträdare. Hur brett parlamentariskt underlag han kommer att skaffa sig är ju inte gott att veta. Men föga sannolikt torde vara att Folkpartiet går med på en regeringssamverkan med Högern och Bondeförbundarna. Det skulle ge dem alltför dåliga chanser i valrörelsen. Hur regeringen än blir sammansatt blir den i realiteten knappast mer än expeditionsr regering — det slutliga avgörandet i vilken riktning svensk politik för den närmaste tiden skall ledas kommer att ges i september.

En fläck på seminarie- reformen.

Bland de frågor som avgjorts i riksdagens elfte timme befinner sig Kungl. Maj:ts förslag till omorganisation av folk- och småskoleseminarierna. I nr 13 av Tidevarvet lämnades en redogörelse för detta förslag, varför vi inskränka oss till att nämna att utskottet i sitt utlåtande tillstyrkt denna nya organisation med några ändringar.

Till de viktigare av dessa hör, att folk- och småskoleseminarierna visserligen skulle omfattas 16 examinationsavdelningar, men att antalet studentlinjer skulle begränsas från 6 — som Kungl. Maj:ts förslagit — till 5. Den nuvarande studentlinjen i Stockholm, som Kungl. Maj:ts förslagit bibehållas, skall indragas medan däremot seminariet i Kalmar skall bibehållas som 4-årigt enkelseminarium — det skulle enligt propositionen indragas.

Debatten kom att företrädesvis röra sig om just denna tävling mellan Stockholm och Kalmar. Det är inte utan att den förde tanken på de mera ömkliga än sakliga synpunkter, som brukar läggas på regementsindragningar — var och en talar för sin lilla stad utan större tanke på riksstressena. Beklagligt nog sgrades i voteringen kalmariterna med en enda röst och Stockholmsseminariet kommer alltså att berövas sin studentavdelning. Hur man kan uppbära några sakliga skäl för att under sådana förhållanden bibehålla Kalmarseminariet, medan en studentska från Mellan-Sverige, som herr Engberg påpekade i sitt anförande är tvungen att för sin utbildning fara antingen till Umeå eller Göteborg, det är inte lätt att fatta för den som står utanför riksdagen.

Försluset av Stockholms studentlinje blir så mycket mera kännbar som den var pedagogiskt mycket högtstående — ett förhållande som allmänt omvittnats. Icke minst framträdde detta när Folkskoleseminarierna i Stockholm mångåriga rektor, Anna Sörensen i fjol avgick från sin befattning och därvid fick mottaga många bevis på den aktning Seminariets arbete tillvunnit sig. En läroanstalt, som målmedvetet inriktat sig på folkskolans sociala uppgifter och från vilken utgått ett uppskattat pedagogiskt arbete.

Det återstår att hoppas, att en annan riksdag med det snaraste rättar till beslutet så tillvida, att Stockholm även får en studentklass, gärna med bibehållande av Kalmarseminariet.

Sista riksdagsrapporten av Ruth Hamrin måste av tekniska skäl stå över till nästa nummer.

Förnya

Eder halvårsprenumerations!
Stöd Tidevarvet!

Kr. 3:25 för halvt år.

Postgiro 1544

Arvedsons Gymn. Institut

Kurserna komma hädanefter att anordnas lika med kurserna vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutets sjukgymnastiska linje för kvinnliga elever samt medföra enligt Kungl. Maj:ts resolution samma kompetens och rättigheter. Prospekt på begäran genom Doktor J. Arvedson, Odengatan 1, Stockholm.

Pistany Vulkanlam

är ett numera beprövat medel mot

Rumatism, Gikt, Ischias

och användes med framgång i den svenska privat- och sjukhuspraktiken samt under sakkunnig ledning av leg. gymnastikdirektör å PISTANY INSTITUTET, Regeringsgatan 22, tel. 11 33 77.

MÖTESPLATSEN. Samling för freden.

Radikala Föreningen i Stockholm sammanträdde den 12 maj på Källhagens vårdshus till ett talrikt besökt årsmöte. Den avgående styrelsen omvaldes enhälligt. Ordf. är dr Ada Nilsson, övriga styrelseledamöter dr Andrea Andreen-Svedberg, red. Carin Hermelin, red. Ruth Hamrin Thorell och dr Naima Sahlbom. Suppleanter: Advokat Eva Andén, fru Asta Hägg, med. kand. Aina Versteegh-Lind. Efter fru Lilian Käge, som lämnat Stockholm, valdes kansliskrivare Sigrid Edholm Gustafsson.

Efter de stadgeenliga årsmötesförhandlingarna förekom frågan om ett uttalande med anledning av ecklesiastikminister Engbergs bekanta invigningstal. I diskussionen, som var mycket livlig, deltog pedagoger, mödrar, läkare och åtskilliga representanter från de centrala verken och belyste frågan från sina olika verksamhetsområden. Man beslöt enhälligt ett uttalande, som återfinnes på första sidan.

Efter förhandlingarna vidtog supé, under vilken dr Ada Nilsson berättade om en nyligen företagen resa *Genom trenne diktaturer*. Anförandet mottogs med livligt bifall.

C. H.

Vägen till mänsklighet.

En högeradikal talare i den franska deputeradekammaren gjorde sig nyligen skyldig till ett antisemitiskt utfall mot ministerpresidenten Blum. Kammarpresidenten avgav därvid den manliga förklaringen, att det i kammaren varken finnes judar, protestanter eller katoliker utan endast fransmän.

Med utgångspunkt härifrån vänder sig Irene Harand i *Gerechtigkeit* mot den nationalsocialistiska tankegången, själva denna idé att framställa högväxta, blonda, långskalliga och blåögda människor som en arisk ras av högsta kvalitet och att i motsats därtill utpeka enskilda individer eller hela människogrupper som mindervärdiga. Lika gärna kunde man uppställa vissa långdmätt som norm för den önskade rasen och vilja utrota eller åtminstone absolut isolera dem, som inte hölle det lagstadgade måttet. Vi tyckas inte vara i stånd att inrätta världshushållningen så, att alla få dagligt bröd, men då måste det betraktas som en usel utväg att med hjälp av rasteorier, nationalsocialistiska idéer, religionsåtskillnader, klassindelningar o. s. v. söka en kvasivetenskaplig förvärdning för att »bestraffa» och till hungersidan överföra en del av kulturmänskligheten.

Irene Harands övertygelse är, att just Österrike, det land där under många hundra år en rad människogrupper med olikheter i språkliga och andra hänseenden fredligt bott tillsammans, borde ta det första steget på människo- och folkförsoningens väg. Hon beklagar att personer, som mena sig äga en högre grad av fosterlandskärlek, så ofta ställa sin egen nation över alla och hetsa till hat mot andra folk. Det är mycket viktigare att oavlatligt arbeta på att närma människorna till varandra och gemensamt söka frälsning ur tidens nöd och elände än att undersöka vilken härfärg, kroppsbyggnad m. m. de enskilda individerna

(Forts. fr. sid. 1.)

rande och inställande av krig med klart erkännande av att, om förbundsartikeln XI skulle bli otillräcklig, en kollektiv aktion — ekonomisk och i sista instans militär — måste göras av Förbundet för att förebygga krigsutbrott eller få ett slut på ett krig, som redan pågår.

En revision av internationella fördrag bör åstadkommas och ett förfarande skapas för fredligt biläggande av nationella tvister med tillämpning av art. 19 i N. F:s pakt.

Omkring detta program sammanträder en förberedande konferens i Paris, för att närmare klarlägga mål och metoder. Där-efter planeras en stor kongress i Genève, vilken skulle sammanträda samtidigt med Folkförbundsförsamlingen i september.

Representanter för trettiösa länder ha redan samlats omkring Lord Cecil's idé. Bland dem som ställt sig i främsta rummet märkas många, som redan tidigare tagit initiativ till fredsaktioner av olika slag, president Benes, Romain Rolland, Herriot, professor Langevin, general Pouderoux, Sir Norman Angell, Thomas Mann — för att endast nämna några.

Miss Lansbury är medveten om det ansvar som vilar inte minst på Stor-Britannien i en fråga som denna. Hon tar sitt uppdrag att väcka intresse för Lord Cecil's plan med starkt allvar.

— Ehuru jag vet, säger hon, att vissa punkter i planen för denna samling kommer att väcka diskussion — detta gäller ju framförallt punkten om sanktionerna mot angripare — är det min fulla övertygelse att något måste göras. Vårt program innebär ändå en chans att undgå kriget.

Miss Lansbury har fått till stånd en kommitté i Stockholm, som skall verka för anslutning till kongressen från svensk sida. Kommitténs ordförande är advokat Georg Branting.

äga eller till vilken nation eller ras de höra.

Men just i Irene Harands Wien har en präst gjort sig skyldig till att från predikstolen söka uppväcka hat mot och förföljelse av andra. Det är en av stadens kyrkoherdar vid namn Schmidt. Hans antisemitiska predikningar ha väckt ett sorgligt uppseende. Många av åhörarna ha dock reagerat och funnit prästens uppträdande stridande mot sann kristendom och all religiös känsla, och slutligen har pastor Schmidt förbjudits att predika; det framgår inte av artikeln om förbudet utfärdats av kyrkliga eller världsliga myndigheter.

Irene Harand slutar med att i enkla, varmhjärtade ordalag direkt rikta sig till pastor Schmidt. Hon påminner om att vår religion är kärlekens religion och att den som lär människor att hata sin nästa aldrig kan vara en sann kristen. Det sorgliga är, att hela mänskligheten befinner sig i ett liknande läge som den vilsegångne själasörjaren. Om vi avsvärja chauvinismen och rashatet i varje form och i stället väcka varandra till gemensamt arbete, kan den dag komma, då mänskligheten följer Grillparzers lösen: *Från bestialitet över nationalitet till mänsklighet*.

Språkkursen i Visby 4 juli—1 augusti.

Kurser i tyska, engelska och franska. Medverkande: Fräulein Grete Lichtwerk, Mme Jeanne Antoinette Lamay-Norberg, Mr B. Norbelie. Goda refer. från deltagare i tidigare årskurser. Billig inackordering. Bad. Utflykter. Rabatt å sjöresan till och från Visby. Prospekt och närmare upplysn. genom underteckn. under adress Falugatan 9, Stockholm. Tel. 32 14 80 (4—6 e. m.). Helgo Lindström, fil. mag., lär. vid Vasa Realskola och Sthlms Borgarskola.

Sommarkurser i Vävning.

Mönsterritning. Heminredning. Växtfärgning. Hemvävning: praktisk vävning m. vävteori. Fortbildningskurser: komposition m. provvävning, färglära m. naturstudier, materiallära m. handspinning. Heminredning: planritning m. möbleringsförslag, komposition o. provvävning av textilier. Trevligt skolhem. Billig pension. Tel. Sigtuna 234. SIGTUNA VÄVSKOLA. Mary van Rijswijk.

Kungl. Hovblomsterhandel

H. FLATOW

— Blomsterförmedling till in- och utlandet —

Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonto 549

Säg det med blommor!

Västerlånggatan 14. STOCKHOLM

— Blomsterförmedling till in- och utlandet —

Telegr.-adr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonto 549

1925—1936

(Forts. fr. sid. 1.)

Faktiskt hade högermannen Forssell rätt i att debatterna inte berörde pudelns kärna, nämligen vår ställning till de redan uppmarscherande maktkombinationerna och i den neutrala gruppen av småstater.

Då 1925 års försvarsordning genomfördes ställde sig Tidevarvet skeptiskt inför den officiella motiveringen för nedskrivning av försvaret, nämligen ljusningen i det militärpolitiska läget. Vår uppfattning var nämligen då 1) att läget icke var så ljust, 2) att en nedrustning, som motiverades blott av en optimistisk uppfattning av de militärpolitiska konjunkturena, icke kunde få samma betydelse inåt och utåt som ett principiellt avståndstagande från krigssystemet såsom sådant kunde ha fått. Vi hade den något äventyrliga ambitionen för Sveriges räkning att det som föregångsland skulle gå in för en enlinjig folkförbunds- och fredspolitik utan komplement av krigssystem.

Då vi försöka att försätta oss i deras kläder som tro på krigssystemet, så kunna vi icke förstå varför de inte redan 1925 gjorde en radikal modernisering med stark tonvikt på flyget, vars betydelse var tillräckligt dokumenterad genom kriget 14—18. Kanske hade vi undgått några av de kostnader nu som betingades av en omorganisation. Ur militär synpunkt är det verkligen ett stort ansvar att ha sölat så länge med försvarsberedningen och med att ta konsekvenserna av krigets omvandling. I ögonblickets situation hjälper oss ju försvarsbeslutet inte ett dugg, att besluta en ny organisation är inte detsamma som att ha den.

Med dessa som nedrusta och upprusta efter militärpolitiska konjunkturen, kan man tvista om bedömningen av läget. Man kan hålla på sin mening att situationen väl är längre hunden nu men inte djupast sett annorlunda än vad den artade sig att bli när vi nedrustade, eftersom alla orosmoment och krigsanledningar som nu plåga Europa funnos upplagda redan 1925. Och därmed är man färdig för denna gång med dem. Men en allvarligare fråga ha vi att ställa till dem som i denna debatt förnekat sin tidigare tro att fred aldrig kan befordras med upprustning och att avstående från våld är den väg Sverige som en liten oberoende kulturstat bör gå.

Frågan lyder: vad är det som gjort att situationen från 1925 och till nu utvecklats sig efter de värsta av dess inneborende tendenser och inte efter den vilja till fred och försoning som också fanns i den? Jo, det är allas vår svaghet och feighet att inte förmå göra praktisk politik av vår vilja till fred. Det är tydligt hur folkens tvekan att avstå från våldets väg lett dem fram till den riskfyllda situationen med dess ständiga krigshot och rasande rustningskampanj där vi nu befinna oss. Versaillesfreden var ett försök att med våld för alltid binda den besegrade. Med hjälp av militärt övertag sökte man genomföra en orimlig skadeståndspolitik som beredde väg för Hitler enligt hans eget vittnesbörd. Mussolini

ha västmakterna först uppeggat och uppmuntrat under kriget för att med hans hjälp få en fiende till mot Tyskland. Sedan ha de vid fördelningen av krigsbytet förfarit så snällt att han fick ett patos att bygga sin fascism på. Ytterligare knäfall för våldet, ytterligare tvekan, anpassning och modlöshet kommer att ytterligare förvärra situationen. Skälen att ta avstånd från krigssystemet äro lika starka i dag som för elva år sen. Men hoppet om seger för förnuft och livsvilja, innan ett nytt krig förstör båda delarna, blir mindre för var stämna som tystnar eller förenar sig med pacifismens motståndare.

Några få män stodo i riksdagen upp mot den starka opinionsströmmen för upprustning. Herr Sandberg, enslig representant för den fordom så starka frinsinnade avrustningsviljan, var den som jämte Carl Lindhagen klarast framhöll den principiella bakgrunden för sitt ställningstagande. Elov Lindberg hade den på en gång farliga och tacksamma uppgiften att motivera sin avrustningsvilja med sina försvarstekniska insikter och ingen försökte heller allvarligt att vederlägga honom. Lika litet som man vårdade sig att höra på kommunister och socialister, som dock i sin mångordighet inte saknade argument, värda att höra på.

Var voro kvinnorna under de två dar striden varade? Även om de inte varit med i försvarsberedningen eller försvarsutskottet kunde de väl ha haft ett ord att säga. År 1924 och 1925 saknades inte de kvinnliga ledamöterna i försvarsdebatten. Nu föreföll det verkligen som om de ville med sin stumhet ge rätt åt så väl herr Trygger som de socialdemokratiska reservanterna i försvarsutskottet, när dessa herrar av högern och vänstern talade om vikten av att folket skulle stå som — observera — en man bakom försvarslösningen!

En jämförelse med behandlingen av vår andra stora fråga utom freden, nämligen befolkningsfrågan, kunde annars legat nära till hands. Nu användes den mest av de stridande som tillhygge i debatten. Ett av de allra intressantaste inläggen i debatten med nära anknytning till befolkningsfrågan, nämligen herr Åkerbergs i frågan om värnpliktslagen, passerade av referaten och röstningsresultatet att döma oförmärkt förbi. Han förklarade nämligen att enligt statistiken årsklasserna om några år icke komma att räcka till inom den nya försvarsorganisationens ram, så att man kommer att få räkna med blinda, halta och döva för att få den siffra som fordras. Men riksdagen hann inte observera detta. Den liknade en man som är så upptagen av att försvara huvudingången till sitt hus, att han inte märker att fienden kommit in köksvägen.

Dagens Nyheter drömmer om att vi av

IDUN passar Er bäst,

ty IDUN ger både värde och trevnad

Doktorerna Einar Wallquist, som skrivit »Kan doktorn komma?», Per Wetterdal, den kände kvinnoläkaren, lärarinnan Stina Palmberg, riksbekant för sin goda hand med svårhanterliga barn, den unga baronessan Ishimoto, en av Japans mest kända kvinnor inom aristokrati och i socialt arbete, och Askegreven Gustaf Lewenhaupt öka under 1936 Eder glädje och nytta av IDUN.

Vilken veckotidning ger mer omväxling än IDUN
Prenumerera postgiro 1235 8 kr. för 1/2 år;
15 kr för 1/1. Tel. 201602.

TIDEVARVET

Triewaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 1544.
PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6.—, 1/2 år kr. 3:25 kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.

Författningsförslaget i Sovjet.

Författning till ny författning för Sovjet-Unionen har nu offentliggjorts. Det högsta organet för statsmakten skall utgöras av Sovjet-Unionens högsta råd, vilket består av två kamrar, unionsrådet och nationalitetsrådet. Till det förra väljes genom direkta val, en representant för varje 300,000-tal invånare. Det senare består av representanter för de högsta råden i de till Sovjet-Unionen hörande republikerna och autonoma områdena. Högsta rådet väljes för en tid av fyra år och sammanträder två gånger om året.

Val av deputerade till alla representativa församlingar ske direkt, genom slutet, proportionell, allmän omröstning. Alla medborgare över 18 år, med undantag av dem som genom domstol frändömts sina rättigheter, har rösträtt. Rösträtten är lika för män och kvinnor, oberoende av ras, klass och nationalitet. Så långt är demokratin tillämpad. Men ifråga om kandidatnomineringen skall enligt förslaget en viktig inskränkning gälla. Den tillkommer utslutande de kommunistiska partiorganisationerna, samt fackliga, kooperativa och kulturella sammanlutningar.

främmande makter komma att få inhösta oerhörda komplimanger för vårt beslut. Det är möjligt. Men ett är säkert, inga rosor, ingen belåtenhet på något håll, kan överskylda det faktum att beslutet betyder ett — låt vara i mångas ögon nödvunget — steg bakåt i utvecklingen. Och lika visst är att vi därmed icke kommit en härsman närmare lösningen av det problem vi ha i gemenskap med hela Europa: avvecklingen av den latenta krisen med dess eviga krigshot, utvecklingen av anständiga sammanlevnadsformer mellan folken.

Några talare hotade med att folket i val skulle tillkännage en annan mening än riksdagens. Det vore lyckligt. Men

Folkets röst i abortdiskussionen

Diskussionen om förslaget till ny abortlagstiftning som pågår i Sovjet förefaller att stå på en sakligt mycket hög nivå. Ett stort antal intressanta inlägg ha redan publicerats i ryska pressen. För dagen anföra vi de synpunkter som av Irene Myrsson publicerats i Moscow Daily News under rubriken *En mor finner abortförbudet reaktionärt.*

Jag är avgjord motståndare till det nya lagförslaget.

Otvivelaktigt har den obeskurta friheten att företaga abort medfört ett missbruk av denna rättighet, genom att förebyggande åtgärder och medel mot havandeskap alltför litet beaktats. Fastän en abort kan vara ödesdig för kvinnans hälsa, är den dock att föredraga framför olyckan att sätta ett ovälkommet barn till världen.

Det stora flertalet kvinnor önskar bli

det skulle betyda att folket befriat sig från partiernas och partipressens ledning och genomskådat det falska i att knyta hop fredsfrågan med rustningarna och göra den beroende av bombflotta och luftvärn. Och är detta möjligt?

Snarare ligger det väl så till att man har ett långt upplysningsarbete, ständigt motverkat av miljonupplagornas propaganda, innan man kan få bort illusionen om det »betryggande försvaret» och få in i medvetandet den idé att vi äro skyldiga att aktivt deltaga i upproret mot kriget. Det uppror som blossar upp här och där, när arbetare strejka i en vapenfabrik, när kvinnor vägra deltaga i luftskyddsförberedelser, när vänskap knyts där politiken fordrar folkhat, när män och kvinnor gå i hjälptjänst i stället för krigstjänst.

mödrar och om bostadsförhållandena förbättras är det intet tvivel om att familjerna kommer att bli större. Statens hjälp till barnrika mödrar — och jag föreslår för min del att den skall utgå i lämplig storlek redan efter det tredje barnet — kommer i och för sig att utgöra en uppmuntran att ha flera barn.

Ett förbud mot aborter driver ofrånkomligt fram den olagliga trafiken. Det kommer alltid att finnas människor, kunniga eller okunniga, som är färdiga att utnyttja en sådan situation, utan att fråga efter riskerna, och som begär grov betalning för utförandet av aborter under tvivelaktiga hygieniska omständigheter. Och man måste komma ihåg, att en kvinna som inte önskar det barn hon väntar, är i stånd att riva upp himmel och jord för att bli av med det.

Jag skulle för min del vilja föreslå flera polikliniker för födelsekontroll, från vilka det i respektive distrikt bedrivs upplysning och propaganda bland mödrarna emot aborter och för bruket av preventivmedel.

För att tala om mig själv, har jag ett barn på nära tre år och skulle gärna vilja ha ett till. Men vi är redan fyra personer, min hushjälps medräknad, som bor i ett litet rum och enligt min uppfattning skulle det vara brottsligt att ha ännu ett barn i denna redan överfyllda bostad.

Vad frågan om skilsmässa beträffar ber jag få framhålla följande: Om upplösningen av ett äktenskap belägges med en stor avgift, kommer detta helt enkelt att innebära att de lägre betalade arbetare, som ingå ett olyckligt äktenskap, inte har råd att få det upplöst. Vilket vore ett absolut förkastligt sakernas tillstånd.

Vi kommer återigen fram till kravet på uppfostran och moralisk påverkan som den enda vägen att komma såväl män som kvinnor att själva inse sitt ansvar gentemot varandra, mot sig själva, mot den kommande generationen och därigenom mot staten.

Käcka sommar-klänningar

Hos MEETHS kan Ni göra verkliga fynd i vackra och klädsamma sommarklänningar i svenska bomullstyger, linne, organdi, spets, blomm. siden m. m. Klänningen t. v. finns i solfärgat linne m. färgglada bomber 12.50
Klänningen t. h. i modernt mönstrat linne, sportlig modell med 4 fickor 29.50
Dessutom stort urval sommarklänningar i svenska bomullstyger från 9.75

Klänningsavdelningen
2 tr.

MEETHS

Märta Armfelt

Generalagent i Skandia
— träffas dagligen kl. 12—1 & Skandias Huvudkontor, Mynttorget 1. Tel. Namnanrop: Skandia-Freja. Specialitet: Pension-, livränte-, liv- och sjukförsäkring.

Då Z. Höglund På försommarresa var ung. till Linköping.

Socialdemokraternas ändrade hållning i militärfrågan föranledde på försvarsdebattens sista dag en skarp slutuppgörelse mellan hr Kilboms partikamrater och hr Z. Höglund. Socialisterna påminde hr Höglund om hans röda och antimilitaristiska ungdom, vilken hr Höglund emellertid föringade med att citera uttrycket att »ryktet om min död är betydligt överdrivet». D. v. s. han trodde att »kammaren hade mycket litet intresse» för vad han kunde ha yttrat år 1932 och dessförinnan.

Låt vara att det inte längre har politisk betydelse — men den konsekventa kamp emot militarism och krigsförberedelse som hr Höglund — och hr Fredrik Ström, vilken nu även återfinnes bland de rustningsomvändas skara — förde i Stormklockan under många år, inte minst omkring de spännande händelserna 1912—1916, den lämnar inte ens efter tjuvä år sin läsare kall. Dessa artiklar med sitt passiva bemötande av varje nytt politiskt steg emot ökade rustningar och erkännande av kriget som en självklarhet är nyttiga och giltiga än i dag. Och det är nästan ofattbart hur deras författare så helt har kunnat glömma deras anda.

Strax innan Socialdemokratiska ungdomsförbundets stora fredskongress år 1916 ägde rum skrev Z. Höglund i Stormklockan: »Sveriges arbetare ha anledning att minnas Bebels ord: Med ledarna så länge de går i spetsen, utan ledarna om de tvekar, mot ledarna om de sviker.»

Det var skarpa ord, icke minst i belysning av den nuvarande situationen.

År 1916 kostade den socialdemokratiska ungdomens kongress med sitt Fred till varje pris tre av sina deltagare — Z. Höglund, Erik Hedén och Ivan Oljelund — åtal för högförräderi och stränga straff. Straffarbetet ådömdes utan förskoning från ett skräckslaget, oförsonligt och krigsinfekterat samhälle. Fastän människornas fanatiska fasthängande vid krigets idé gjort läget av i dag kanske ännu mörkare, är dock yttrandefriheten i fredsfrågor i vårt land tryggad på ett annat sätt än för tjuvä år sedan. Då en fullkomlig åtalsepideemi mot antimilitaristisk propaganda rasade i vårt land.

Då tog hr Höglund straffet för sin modiga övertygelse. Nu står han i riksdagen och säger, att »ett nytt Sverige håller på att växa fram, det den allmänna rösträtten, arbetarnas medbestämmanderätt samt höjd levnadsstandard skapat en ny patriotism».

För 24 år sedan, när F-båten var dagens stridsfråga, gav hr Höglund ut denna paroll: »Den som är för arbetarklassen, han måste vara mot militärväsendet, den kapitalistiska orättfärdighetens stödjepunkt och skyddsvärn och varje försök att inympa militaristiska åskådningssätt på socialdemokratien är därför endast ägnat att leda densamma från arbetarna och mot upplösningen.»

Nu heter det: »Den nuvarande världssituationen medger icke att man vidhåller paroller, som hade giltighet ännu för ett par år sedan.»

Men de mänskliga och kulturella värdena — är de icke lika dyrbara nu som då. Och är icke kriget och förberedelserna därtill lika förödande för alla värden, andliga och materiella, nu som då. Världssituationen kan inte ändra de inre principerna, eftersom världssituationen skapas av människorna själva. C. H.

Vardagar

Kl. 4

Söndagar

Kl. 1

öppnas

ALHAMBRA

Saras Spalierrestaurant
på Djurgården

ett lämpligare mål för en week-end-utflykt än Linköping kan knappast tänkas, åtminstone för den som vill förna friluftsliv med några timmars studier av kyrkokonst.

Vi stego i land efter en »stormig» färd — dit går även tåg! — och konstaterade genast den förnäma historiska traditionen, som här råder.

Henrik Sörensens målningar i Linköpings domkyrka:
Detalj av Kristusbilden.

Detta till trots är Linköping intet tillbakablickande eller sovande samhälle utan tvärt om staden med framåtanda. Folkmängden ökas årligen på grund av de tilltagande industrierna, som dess bättre lämnat större spår i budgeten än i stadsbilden. Ett aktuellt bevis på företagsamheten är den stora museiplanen, som nu står inför sitt förverkligande. För att återgå till domkyrkan, vårt egentliga mål för sjömanövern, ansåg redan Gustav II Adolf att den på sin tid rymde ett av de tre främsta konstverken i landet, nämligen Hemskercks altartavla. Målad för en holländsk kyrka hade den blivit förd ombord på ett ryskt fartyg, förlöst vid Gotland, bärgad av gutarna och inköpt av Johan III, som skänkte den till domkyrkan.

Så många äventyrliga öden ha icke Henrik Sörensens altarmålningar haft, som äro utförda för kyrkan och placerade i högkoret och nu bara vänta på den slutgiltiga inramningen.

För den, som i Paris 1921 hade tillfälle att se Sörensen arbeta med »korsfästelsen» och »Golgota» är det nu mycket gi-

vande att sätta sig in i de nyligen fullbordade målningarna som konstnären hållit på med i 3 år, varunder han gjort ett oändligt antal förstudier. Innan han fick denna stora uppgift hade han dessutom målat »Pieta», Inferno I, Inferno II m. fl. religiösa motiv — alla utförda av inre behov, alltså ej beställningsmåleri. Sörensens stora sociala intresse är känt

utanför Norges gränser och allt vad han gjort och betytt för ett stort antal människor, såväl de bättre ställda som de olyckliga och betryckta här nästan blivit legendariskt.

F. ö. är han en av Nordens ivrigaste fredsvänner, vilket vill säga en stridbar och positiv fredsvän. Han gav under världskriget ut en serie litografier »mot kriget».

Jag får här anledning att endast helt flyktigt skildra motivkretsen i hans enligt min mening gripande verk i domkyrkan.

Det centrala i Linköpingsmålningen är den stora Kristusgestalten liksom gående mot mänskligheten och sägande »kommen till mig!». Det är Kristus yngre än den mer vedertagna framställningen med en sällsynt ljus och öppen blick. På vardera sidan har konstnären ställt upp ordets talesmän — de religiösa personligheterna — budbärarna skridande ut för evighetens trappa liksom för att komma församlingen till mötes.

På norra fältet ser man först kung David spelande på sitt instrument höjt mot himmeln och därefter kommer Hesekiel, bedjande, Amos och Jesaja. Amos, som Sörensen givit ett lidande uttryck, är en av de mest fängslande gestalterna i fältets mitt. Konstnären själv har sagt att »han var den hänsynslöse, brutale förkunnaren — agitatorn — mannen som älskade rättfärdigheten. Därför det aktivt betonade med det stripiga håret» och den knutna näven kan man tillägga.

Vid dessa nu omtalade personligheter ligger Jeremias och Paulus. Jeremias i ångest och grubbel med blicken mot Kristus. Paulus däremot fångad i omvändelsens ögonblick men med en anty-

Henrik Sörensen.

dan av smärta kring munnen.

S:t Laurentius ser man endast till höften. Så följer kyrkofadern Ambrosius tillsammans med Augustinus målad i äkta sörensenskt blått och slutligen Luther med det germanska runda huvudet och Olaus Petri, som uttrycksfullt möter den lille östgotapojkens uppsträckta händer.

På södra fältet går Moses, ökenvandranen, med lagens tavlor över huvudet och därefter kommer Petrus och de fyra evangelisterna, Matteus lyssnande med handen till örat och Johannes knäböjande med blicken mot himmeln. Hos honom har konstnären sökt få fram en återspeglning av evighetslängtan.

Stefanus och Erik den helige har Sörensen placerat tillsammans och låter dem uttrycka två olika dödsögonblick. Stefanus i full förvisning att redan skäda himmelen, Erik den helige däremot med något av den moderna tidens ångest. Han tycks vara placerad i tavlans »gylene snitt» och har i så måtto en viktig funktion.

Och slutligen följer Ansgar och Birgitta med sin biktfaeder biskop Hermanni, som välsignar henne och den lilla flickan från vår egen tid. Ansgar bär den dyrbara mitran i Statens historiska museum, som Linköpings kyrkoråd vägrade att utlåna till en paristutställning, trots att den skulle försäkras för en miljon.

När den nya inramningen av arkitekt Schmalensee blir färdig får detta religiösa och konstnärliga storverk mer tycke av altarskåp, vilket säkerligen blir till lycka för hela kyrkorummet.

Och när Märta Afzelius' vävnader, som skall kläda målningarnas baksidor, blivit uppsatta, träffas vi åter i Linköping!

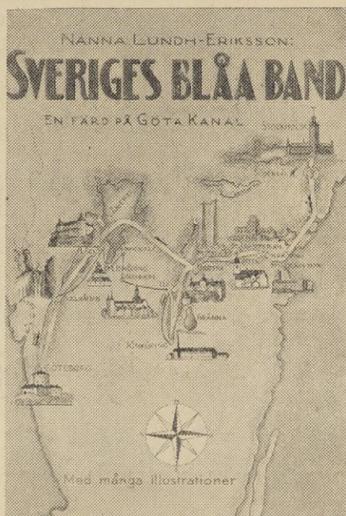
Carsten Hvistendahl.

Fritidens utställning i Ystad.

Fritiden har blivit ett problem i våra dagar. Genom arbetets rationalisering och 8-timmars arbetsdag har mänskligheten fått så mycket tid över, och det gäller att få något ut av överskottet. Vi vill inte bara sova bort fritiden, lösa korsord eller slå frivolteter. Ordet semester innebär inte bara en avkoppling av arbetet, det betyder också ett problem: Hur ska jag få mest ut av dessa dyrbara dagar och veckor? Jag vill lära mig något nytt, träffa nya människor, se nya länder, få nya intryck.

Detta våra dagars fritidsproblem gav prof. Gregor Paulsson uppslaget till sommarens utställning i Ystad: fritiden från olika synvinklar — lånebibliotek och studiecirkel, sport och friluftsliv, resor och hobbies av olika slag. Uppslaget är gott, och kan utställningen ge impulser till rikare utbyte av vår fritid, har den en stor uppgift att fylla. Att staden dessutom är gammal och pittoresk och att den har en underbar badstrand, förhöjer dess värde som semester- och utställningsstad.

STOPPADEN I FICKAN!

Oumbärlig på skolresor och ferieturer! Rolig och givande reselektyr! 267 sidor.

Historia och geografi, biografi och kulturhistoria, allt i fängslande skildringar, av oskattbart värde för varje kanalresenär!

Pris hft. 1.50.

SVENSK LÄRARE-
TIDNINGS FÖRLAG
Barnhusgatan 3, Stockholm.

Från riksdagsläktaren

Det är bra mycket lugnare att bedriva studieverksamhet i en landsortsstad än i k. huvudstaden där det visserligen finns tillfälle att sitta på riksdagsläktaren och bedriva politiska studier — men där finns också biografier och danslokaler. Därför borde man försöka få studiemöjligheterna förlagda till landsorten i så stor utsträckning som möjligt för studielugnens skull. De som hava bedrivit studier skall ge mig rätt.»

Jag stannade innanför ingången till läktaren för att inte undgå ett ord av denna replik. Finns verkligen hr Bengtzén fortfarande kvar i kammaren? Jag trodde han avgått vid någon föregående valperiod — jag måste i varje fall se efter i katalogen. Neej, talaren hette Bengtzén, men som titel stod: fil. kand., jordbrukare. Det kan bli svåra fall, när man bedrivit studieverksamhet för länge!

Hr Vejne passade på att fråga, om det inte fanns biografier i Kalmar också. Det var nämligen frågan om folkskoleseminarierna, om bibehållande av Stockholms studentklass eller av seminariet i Kalmar.

Den kalmarska lokalpatriotismen segrade till slut i den mycket långa debatten om seminariereformen i måndags. Och ändå hade *Eklektiskministern* vid debattens början grundligt betonat att det var en riksfråga och att man borde försöka bortse från lokala synpunkter. Men det hjälpte inte på den punkten.

Studentklassen vid seminariet i Stockholm kommer alltså att dragas in till förmån för Kalmar. Mellan-Sveriges kvinnliga studenter som önska utbildning sig till lärarinnor äro alltså skyddade för k. huvudstadens biografier och dansbanor, studieverksamheten kommer att bedrivas i idyllisk ro, enligt farbrödernas önskan, i någon av städerna Umeå eller Göteborg. Och förmodligen kommer biograferna i Kalmar av farbröderna att tillhållas annonsera sina program: *Förbudet för barn och kvinnliga seminarister!* Det är vid votering i sådana frågor det svider mer än vanligt i hjärtat, när man betraktar de 5 kvinnliga ledamöterna bland de 375 manliga...

Man har också haft en längre diskussion om vad som är att göra åt riksdagshuset. Det finns många som tycker att det är bra som det är — de som inte har något vidare förtroende för de nya arkitekter, som i riksdagen fått namnet »läd-fabrikanten». Frågan är nu om Moder Svea skall hissa upp på taket igen — hon måste nämligen lyftas ner, medan man stagar taket.

Jag bryr mig inte om hur de styr och ställer med kvinnan *ovanpå* riksdagshuset — men för kvinnan inne i riksdagshuset kunde det nog göras en del. När man byggde riksdagshuset då seklet var ungt fick Qvinnan vara glad och tacksam att få vara med *som dekoration och symbol*, men sedan dess har i alla fall den nya tidens kvinna tagat *in* i riksdagshuset och placerat sig i bänk bredvid mannen. Inte många för all del — men några.

Som det nu är byggt var det ju aldrig tänkt att kvinnor också skulle ha något där att beställa. De kvinnliga riksdagsledamöterna ha verkligen ett litet kryp in, som kallas för de kvinnliga ledamöternas klubb — ett litet rum långt borta som man väl råkade kunna undvara när det blev alldeles nödvändigt. En kvinnlig journalist, med erkänt gott lokalsinne, hade en gång varit där och försökte sedan efter någon tid att finna rätt på det igen, men gick vilse. På den vägen träffade hon en vaktmästare — riksdagens vaktmästare äro rikets mest förtjusande vaktmästare —

»Jag skulle gå till de kvinnliga ledamöternas klubb — jag har varit där en gång förut, men kom då från ett annat håll — nu kan jag inte finna rätt på det», klagade hon.

»Följ med mej då, så skall vi se till om vi inte kan komma dit.»

»Det borde finnas kartor uppsatta, så man kunde hitta i det här konstiga huset», föreslog hon medan de travade upp och ner genom trappor och korridorer.

»Ja, det vore inte dumt. Jag gick här i två år jag, innan jag lärde mej att hitta», sa vaktmästarn.

Elsa Svartengren.